

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 19.12.2019

./.

Til udvalgets orientering fremsendes hermed Kammeradvokatens undersøgelse vedrørende den mangelfulde administration af placeringstilladelser til de danske havbrug.

Berigtigelse - ressortansvar på havbrugsområdet

Inden den nye regeringsdannelse henhørte havbrugsområdet, herunder fiskerilovgivningens regler for placeringstilladelser til havbrug under miljø- og fødevareministerens ressort. Fiskerilovgivningens regler for placering af havbrug er tæt koordineret og sammentænkt med miljøtilladelser og miljøgodkendelser for bl.a. havbrug, der meddeles efter miljøbeskyttelsesloven.

Departementet har efter den nye regeringsdannelse fejlagtigt lagt til grund, at ressortansvaret i spørgsmål om sager om placeringstilladelser af havbrug hørte under miljøministeren. Jeg har derfor siden min tiltrædelse ageret som ansvarlig minister for området, herunder orienteret udvalget om sager angående placeringstilladelser til havbrug.

Havbrugsområdet inklusiv fiskerilovens regler om fiskeopdræt i saltvand på havet er nu overført til miljøministerens ressort ved kgl. resolution, da det er vurderet mest hensigtsmæssigt at have en samlet administration af reglerne for placering og drift mv. af havbrug (opdræt af fisk) og miljøreguleringen.

Sagens baggrund - Kammeradvokatens undersøgelse vedrørende den mangelfulde administration af placeringstilladelser til de danske havbrug

Udvalget modtog den 4. juli 2019 Kammeradvokatens sammenfatning af rapport om placeringstilladelser til eksisterende havbrug, som udgjorde 1. fase af den grundige gennemgang af havbrugsområdet. Kammeradvokaten konstaterede heri, at de eksisterende danske havbrug enten har en placeringstilladelse, der er udløbet, eller at placeringstilladelserne er meddelt uden forudgående iagttagelse af habitatreglerne. På den baggrund blev kammeradvokaten bedt om en undersøgelse af den mangelfulde administration.

Udvalget har den 23. september 2019 modtaget kommissorium for denne advokatundersøgelse, og den vedlagte undersøgelse udgør resultatet heraf.

Formålet med undersøgelsen har dels været at identificere de bagvedliggende årsager til, at sagsbehandlingen af placeringstilladelser til havbrug har været mangelfuld, for dermed at identificere læringspunkter, så det sikres, at der ikke igen begås tilsvarende fejl. Dels har undersøgelsen skullet give anbefalinger til den fremadrettede administration af området, herunder for lovliggørelse af placeringstilladelser til eksisterende havbrug.

Kammeradvokatens undersøgelse

Kammeradvokatens undersøgelse viser, at sagsbehandlingen af placeringstilladelser til havbrug har været mangelfuld. Officialmaksimen og habitatreglerne har ikke været iagttaget, og sagsbehandlingen hos den tidligere fiskerimyndighed har været kendetegnet ved en meget lav grad af skriftlighed og mangel på dokumentation. Der ses ikke at have foreligget et administrationsgrundlag eller andre redskaber, der systematisk har sikret kvalitet i sagsbehandlingen. Udkast til placeringstilladelser er heller ikke blevet forelagt flere medarbejdere, inden afgørelser blev truffet.

Jeg vil gerne i den sammenhæng slå fast, at håndteringen af dette område har været under al kritik. Det er en alvorlig sag, som jeg finder meget beklagelig. Det er utilfredsstillende, at der ikke har været styr på placeringstilladelserne til havbrugene.

Myndighedskompetencen vedrørende placeringstilladelser blev i januar 2018 overført til Miljøstyrelsen. I forhold til den fremadrettede administration i Miljøstyrelsen vurderer Kammeradvokaten, at styrelsens organisation og kompetencer, sags- og resourcesystem, kvalitetsledelsessystem generelt er egnet til at sikre korrekt sagsbehandling fremover. Herudover fremkommer Kammeradvokaten med en række anbefalinger til den konkrete sagsbehandling, herunder indledende dialog med havbruget, udarbejdelse af administrationsgrundlag til sikring af systemiseret og ensartet behandling, fokus på koordineringsforpligtelse med andre myndigheder, udarbejdelse af tidsplan for behandling af de enkelte sager, oprettelse af noteringssystem over hhv. årlige indberetninger og tidsbegrænsede tilladelser samt udarbejdelse af tilladelser, hvor bl.a. høringssvar, forhold til miljøgodkendelse, tidsbegrænsning og opfordring til at søge fornyelse inden udløb og selvstændig stillingtagen til habitatdirektivet indgår.

Endeligt anviser Kammeradvokaten retningslinjer for lovliggørelse, som bl.a. indebærer, at Miljøstyrelsen skal tage stilling til spørgsmålet om placeringstilladelsernes gyldighed. I de sager, hvor Miljøstyrelsen vurderer, at der ikke foreligger en gyldig placeringstilladelse, skal Miljøstyrelsen vurdere, om der kan meddeles lovliggørende tilladelse under inddragelse af de relevante regler, herunder habitatreglerne. Der skal således foretages en habitatscreening og evt. en fuld habitatkonsekvensvurdering. Viser en habitatkonsekvensvurdering, at fortsat havbrugsdrift vil skade et Natura 2000-områdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse.

Miljøstyrelsen har modtaget Kammeradvokatens rapport med det formål at indarbejde de mange læringspunkter, som Kammeradvokaten beskriver, i den fremadrettede sagsbehandling. Miljøstyrelsen er derved sikret et stærkt og solidt grundlag i forhold til den videre sagsbehandling, og jeg har på den baggrund en forventning om, at der fremadrettet kommer orden i sagerne. Jeg er tilsvarende opmærksom på, at der er behov for klarhed over, om der er grundlag for at meddele placeringstilladelser til de 19 eksisterende havbrug hurtigst muligt. Jeg har derfor bedt Miljøstyrelsen om at prioritere at få sagerne behandlet.

Teknisk gennemgang af rapporten

I starten af det nye år vil jeg invitere udvalget til en teknisk gennemgang af rapporten og en præsentation af Miljøstyrelsens fremadrettede opfølgning herpå.

Lea Wermelin

/

Isabelle Navarro Vinten